

V dnešní uspěchané době není opravdu času nazbyt. Neustálý shon a nervózní pohledy na hodinky, jejichž ručičky jsou vždy o nějaký ten dílek dále, než bychom potřebovali a chtěli, jsou určitě pro většinu z nás zcela charakteristické.

Čas je drahý

Jste-li častými uživateli autobusových a vlakových spojení, svou pomocnou rukou vám podává brněnská společnost Chaps. Její aplikace Jízdní řády umožňuje vyhledávat v jízdních řádech autobusů a vlaků. Můžete vyhledávat buď v obou druzích spojení společně, nebo si zvolíte pouze autobusy nebo vlaky. Vyhledáváte-li v obou druzích spojení najednou, doba pro vyhledání spojení se samozřejmě prodlouží.

Aplikace pro vyhledávání spojů se dodává v prostředí pro MS-DOS, Windows 95/NT4.0 nebo pro podnikový intranet. Při prvním zakoupení obdržíte aplikaci společně s platnými daty (jízdní řády se k určitým datům mění); máte-li zakoupen upgrade dat, v dalších zásilkách dostáváte už jen aktualizovaná data. (Aplikace pro intranet se v některých bodech odlišuje od popisovaného produktu.)

Možnosti spouštění

Aplikaci můžete spouštět buď přímo z CD-ROM disku, nebo si ji můžete nainstalovat na pevný disk. V tom případě počítejte s tím, že si instalace z disku ukousne necelých 15 MB. Výhodou je citelné zrychlení práce s jízdními řády. Zvolíte-li instalaci obou jízdních řádů (vlaky i autobusy), pak vám na pracovní plochu přibudou tři noví zástupci: Jízdní řády vlaků, Jízdní řády autobusů a Vlaky s autobusy společně (samozřejmě jen v případě, že instalačnímu programu dovolíte, aby zástupce vytvořil). Sympatickou drobností instalačního programu je tlačítko, pomocí kterého můžete zjistit informace o volném místě na všech dostupných discích svého počítače pro případ, že na disku, který jste původně pro instalaci vybrali, je málo místa.

Při dalším spuštění se aplikace otevře v takovém stavu, ve kterém jste naposledy práci ukončili.

Vyhledávání

Kromě nástupní a cílové stanice můžete zadat také jeden název místa, přes které má spoj projíždět. Program si pamatuje názvy, které jste již použili, a tyto názvy nabízí v seznamech u jednotlivých položek (*Z*, *Do* a *Přes*). V případě, kdy zadáváte název z klávesnice, se v dolní části okna objeví seznam devíti míst, jejichž název odpovídá právě zadanému textu. Najdete-li v tomto seznamu cílovou stanici, stačí na ni klepnout myší a program doplní její název do patřičného pole.

Další možností, jak si usnadnit zadávání často používaných názvů, je použití předvolby. Můžete si vytvořit seznam názvů, které často používáte. Tento seznam se zobrazí v okamžiku, kdy klepnete do jednoho z polí pro zadání místa.

Důležitou věcí jsou podmínky vyhledávání.

Datum a čas jízdy. Při spuštění nabízí program v datu odjezdu aktuální datum a do hodiny odjezdu zapíše aktuální čas. Chcete-li vyhledat spojení pro jiný den, buď můžete datum a hodinu odjezdu zadat do příslušných polí, nebo můžete použít kalendáře. Tohle na pohled drobné okno dovoluje nalistovat měsíc a zobrazit jeho kalendář, ze kterého klepnutím vyberete konkrétní datum.

Tím ale nejsou možnosti vyčerpány. Kromě konkrétního data můžete také zadat tak zvané obecné datum. To znamená hodnoty *svátky, pracovní dny, jednotlivé pracovní dny v týdnu* nebo *bez omezení*. Hodnota, kterou zaškrtnete v dialogovém okně, se okamžitě promítá do pole určeného pro zápis data.

Další podmínky, kterými se program při vyhledávání spojení řídí, zadáváte v dialogovém okně *Možnosti – spojení*.

V hlavním okně jste zadali čas odjezdu. V tomto dialogovém okně můžete nastavit interval pro hledání, tedy časové okno, pro které má smysl vyhledat odjezd. Nastavíte-li například odjezd na 9 hodin a ponecháte šestihodinový interval, pak poslední vyhledaný spoj bude odjíždět v 15 hodin. Mimochodem, interval pro hledání lze nastavit zvlášť pro spojení s povolenými přestupy a zvlášť pro spojení, ve kterých je přestup zakázán. Lze povolit nebo zakázat přestupy během cesty.

Další možností, kterou program nabízí, je vyloučení těch spojů, které jsou příliš dlouhé. Můžete zadat největší povolený rozdíl délky cesty od nejkratšího nalezeného spojení. Tento rozdíl je možné zadat buď v kilometrech, nebo v procentech a samozřejmě můžete tuto možnost také vypnout.

V případě, že spojení do cílového místa vede různými cestami, můžete zadat název jednoho místa, přes které cesta vede. V nastavení parametrů pak můžete požadovat, aby spoj v zadaném místě zastavil, nebo vám postačí, když tímto místem pouze projede.

Jaké informace dostanete?

Plocha, na kterou se zobrazují údaje, je rozdělena vodorovnou hranicí; v horní části vidíte údaje o zastávkách, ve spodní části jsou doplňkové informace (je-li možno zakoupit místenku, který dopravce linku provozuje a další). V zásadě se můžete rozhodnout, zda chcete zobrazit základní formát spojení, tj. pouze nástupní a cílovou zastávku s dobou příjezdu, nebo zda použijete rozšířený formát spojení. V tom případě uvidíte podrobnější údaje o místech a časech přestupů. V případě, že je při přestupu třeba přejet na jiné nádraží (například z autobusu vystoupíte v zastávce Praha-Zličín a pokračujete vlakem z Prahy-Hlavního nádraží), zobrazí se v posledním sloupci doba potřebná k přejezdu.

V případě, že váháte, můžete si otevřít další okno tohoto programu a zadat jiné požadavky na vyhledání. Spoje nalezené v dříve otevřeném okně zůstanou zachovány. K dispozici máte tři nástroje: *Spojení*, *Odjezdy* a *Spoje*. *Spojení* otevře okno se stejnými možnostmi pro vyhledání. Budete-li používat tlačítka *Odjezdy* nebo *Spoje*, nezapomeňte, že je třeba zadat, zda chcete použít vlak, nebo autobus. Možnost *Odjezdy* zobrazí okno, ve kterém opět zadáváte nástupní a cílovou stanici. Po vyhledání se v levé části okna objeví časy odjezdů z nástupní stanice a čísla linek jednotlivých spojů.

Ke spoji, který si z tohoto seznamu vyberete, se v pravé části objeví seznam všech zastávek s čas-y odjezdů. Možnost *Spoje* využijete v případě, že znáte číslo linky a chcete vidět seznam zastávek.

Možnosti tisku jsou poměrně bohaté. V seznamu zobrazených spojů máte možnost označit spoje, které chcete vytisknout. Po zadání příkazu tisku se objeví dialogové okno, ve kterém jsou položky, které si můžete ke každému spoji vytisknout. Kromě tištěných položek můžete také vybrat, ve kterém jazyce má být tisk proveden. V nabídce je kromě češtiny ještě slovenština, angličtina a němčina. Tisknout můžete pomocí Windows, ve znakovém režimu nebo do souboru. V případě, že nevyberete ani jednu z nabízených možností, vytisknou se informace o spojích tak, jak je vidíte na obrazovce. Spouštíte-li tisk z nabídky příkazů, dialogové okno pro zadání parametrů se objevuje vždy. V případě, že dáváte přednost panelu nástrojů, je možné zobrazení tohoto dialogového okna potlačit zaškrtnutím políčka přímo v tomto okně.

Závěr

Aplikace na vyhledávání toho umí dost, ale chyběla mi možnost seřadit vybraná spojení podle různých hledisek (například podle celkové doby cesty nebo podle toho, v kolik hodin dorazím do cílové stanice). K programu si můžete dokoupit i regionální jízdní řády (například pro jižní Čechy, severní Čechy atd.), dále jízdní řády pro Slovensko, letové řády ČSA, jízdní řády městské dopravy pro vybraná města a další.

Miroslav Ziegler